Vlaams
Parlement

stuk **2486** (2013-2014) – Nr. 1
ingediend op 6 maart 2014 (2013-2014)

Ontwerp van decreet

houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de gewestgrensoverschrijdende intercommunales

verzendcode: BIN

INHOUD

Memorie van toelichting 3
Voorontwerp van decreet 9
Advies van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken 13
Advies van de Raad van State 19
Ontwerp van decreet 31
Bijlage: Samenwerkingsakkoord 35

MEMORIE VAN TOELICHTING

1. Algemene toelichting

De onderlinge samenwerking tussen gemeenten van het Vlaamse Gewest wordt geregeld door het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking.

Dit ontwerp van decreet is niet van toepassing op de samenwerkingsverbanden tussen gemeenten uit het Vlaamse Gewest en gemeenten uit het Waalse Gewest en/of het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Het Vlaamse Gewest is bijgevolg niet bevoegd om zelfstandig de gewestgrensoverschrijdende intergemeentelijke samenwerking van Vlaamse gemeenten met Waalse of Brusselse gemeenten te regelen.

De bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid artikel 92bis, §2, d), bepaalt dat de gewesten in ieder geval samenwerkingsakkoorden sluiten voor de regeling van de aangelegenheden die betrekking hebben op de verenigingen van gemeenten tot nut van het algemeen die de grenzen van een gewest overschrijden.

Als gevolg daarvan en in afwachting van een samenwerkingsakkoord, blijft de wet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales van toepassing op de gewestgrensoverschrijdende intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

Dit zorgt voor een storend verschil tussen de zuiver Vlaamse intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, waarop het decreet van 6 juli 2001 betreffende de intergemeentelijke samenwerking van toepassing is, en de gewestgrensoverschrijdende intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, waarop de wet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales van toepassing is. De verschilpunten betreffen zowel de rechtsvormen als de mogelijke deelnemers, de bestaansduur en de toe- en uittredingsvoorwaarden en het administratief toezicht.

Die uitoefening van het toezicht op de gewestgrensoverschrijdende samenwerkingsverbanden is bijzonder complex, doordat de verschillende gewesten erbij betrokken zijn en die daarbij rekening moeten houden met de federale wet in plaats van de eigen wetgevende principes. In de praktijk is dit toezicht quasi dode letter. De situatie wordt door elk gewest als onwenselijk en onduldbaar ervaren.

Het voorliggend samenwerkingsakkoord beoogt dit op te lossen. Het samenwerkingsakkoord kende een lange voorgeschiedenis. Sinds 2001 werden diverse voorstellen uitgewisseld die echter nooit tot een akkoord hebben geleid. De ministers van het Vlaamse, Waalse en Brusselse Hoofdstedelijke Gewest bevoegd voor de lokale besturen hebben uiteindelijk een ontwerp van samenwerkingsakkoord tussen de gewesten bereikt dat oplossingen biedt voor de hoger beschreven problematiek.

Nadat de parlementen van de drie gewesten hun goedkeuring hebben verleend aan dit akkoord, kan het uitwerking krijgen.

De doelstelling van het ontwerp is om goedkeuring te verlenen aan dit samenwerkingsakkoord.

Op basis van deze goedkeuring wordt de Vlaamse regelgeving, inzonderheid het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking, van toepassing op een

gedeelte van de gewestgrensoverschrijdende intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en treden de op basis van het samenwerkingsakkoord gemaakte afspraken aangaande het bestuurlijk toezicht in voege.

Samengevat houdt het samenwerkingsakkoord de volgende regeling in.

Het stelt op de eerste plaats aanhechtingscriteria vast. Op grond van die criteria is het recht van een welbepaald gewest van toepassing en oefent een welbepaald gewest het toezicht uit. Meer bepaald is het recht van het gewest waaronder de aandeelhouders vallen die samen het grootste deel van de publiekrechtelijke aandeelhouders vormen, van toepassing. Echter, als een intercommunale meer eindverbruikers van haar distributiediensten telt in een ander gewest, is het recht van dat laatste gewest van toepassing. Daarenboven, en in elk geval, is het Vlaamse Gewest de toezichthoudende overheid ten aanzien van Sibelgas, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest de toezichthoudende overheid ten aanzien van Vivaqua en het Waalse Gewest de toezichthoudende overheid ten aanzien van Tecteo. Deze met naam vermelde intercommunales worden rechtstreeks toegewezen aan een bepaald gewest, afgezien van het feit dat de toepassing van de in artikel 2, §1, bepaalde aanhechtingscriteria dezelfde toewijzing als resultaat zou hebben.

Met het oog op het bereiken van een evenwichtig akkoord en om discussies omtrent de toewijzing van deze intercommunales uit te sluiten wordt rechtstreeks bepaald welk gewest bevoegd is.

De beraadslagingen van gewestgrensoverschrijdende intercommunales die het voorwerp uitmaken van toezicht in een van de betrokken gewesten maar waarvan het recht niet van toepassing is, worden ter informatie bezorgd aan de regering of de door de regering aangewezen toezichthoudende overheid, van het betrokken gewest.

Onteigeningsmachtigingen worden verleend door het gewest waar het te onteigenen goed gelegen is.

Er wordt ten slotte een overlegcommissie opgericht om de permanente samenwerking tussen de gewestelijke overheden te versterken. Deze overlegcommissie bepaalt jaarlijks per gewestgrensoverschrijdende intercommunale of door toe- of uittreding van aandeelhouders of door verschuivingen inzake de verhoudingen tussen de gewesten op het vlak van de eindgebruikers van de eventuele distributiediensten of al dan niet een ander gewest bevoegd is geworden.

Het akkoord treedt in werking op 1 juli 2014 en de intercommunales krijgen een jaar de tijd om hun statuten aan te passen aan het toepasselijke recht. Indien ze nalaten dit tijdig te doen kan een vordering tot ontbinding ingeleid worden voor de rechtbank.

In die overgangsperiode moeten de intercommunales hun deelnemende gemeenten ook statutair de mogelijkheid bieden om uit te treden. Deze mogelijkheid wordt gedurende een jaar gegarandeerd, tenzij het toepasselijke recht ruimere mogelijkheden biedt. Daarna gelden de toe- en uittredingsvoorwaarden zoals bepaald in het recht van het gewest dat krachtens dit samenwerkingsakkoord bevoegd is geworden.

2. Bespreking advies van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken (VLABEST) van 23 december 2013

De raad steunt het voorontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 28 november 2013 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en

het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de gewestgrensoverschrijdende intercommunales.

De raad stelt dat door de verplichting om van sommige gewestgrensoverschrijdende intercommunales om zich krachtens het samenwerkingsakkoord te conformeren aan het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking er een opening ontstaat om het debat tussen de betrokken besturen, in samenspraak met de toezichthouder, te voeren over de rol, plaats en werking van onderhavige samenwerkingsverbanden.

De raad maakt verder enkele juridisch-technische kanttekeningen:

"Er is geen regeling voorzien die inspeelt op mogelijke evoluties in het 'aandeelhouderschap'. Er is een (theoretische) mogelijkheid dat er een kanteling ontstaat in de verhouding tussen de 'aandeelhouders', waardoor het gewestelijk recht dat van toepassing is, en het gewest dat toezicht daarop uitoefent, wisselt (mits rekening wordt gehouden met de uitzonderingen in art. 2 §1 van het akkoord). De vraag is of er geen scenario moet worden voorzien voor het geval dit gebeurt (timing, procedure, …).".

Het betreft hier een opmerking die eveneens door de Raad van State gemaakt is en ze wordt bij de bespreking van het advies van de Raad van State geduid.

"Het lijkt onvoldoende uitgeklaard of de gehanteerde terminologie wel compatibel is met de Vlaamse regelgeving. Zo is er sprake van 'aandeelhouders' (artikel 2) en 'de filialisering en de dochtermaatschappijen' (artikel 7), terwijl dit termen zijn die niet in het DIS voorkomen. De mogelijkheid bestaat dat hierover interpretatieconflicten ontstaan.".

Hieraan werd niet tegemoetgekomen. De gehanteerde terminologie is voldoende duidelijk. Het taalgebruik in artikel 3, §2, zorgt voor verwarring. Aan deze opmerking is verholpen door de tekstaanpassing die de Raad van State suggereerde.

3. Bespreking advies van de Raad van State

Op 6 februari 2014 heeft de Raad van State advies 54.953/VR verleend.

Met betrekking tot de bevoegdheid

De Raad van State bevestigt in zijn advies dat het Vlaamse Gewest principieel bevoegd is voor de aangelegenheden die in het samenwerkingsakkoord aan bod komen, behalve voor wat het oorspronkelijk artikel 4 van het samenwerkingsakkoord betreft. Dat artikel betreft de toepassing van het syndicaal statuut. De federale overheid is ter zake bevoegd. Overeenkomstig deze opmerking werd dit artikel 4 geschrapt in de tekst van het ontwerp van samenwerkingsakkoord.

Met betrekking tot artikel 2 van het ontwerp van samenwerkingsakkoord

Ten aanzien van het artikel 2 van het samenwerkingsakkoord moet volgens de raad de combinatie van verschillende methoden van aanwijzing, inzonderheid met betrekking tot de drie nominatim vermelde intercommunales gerechtvaardigd zijn, op basis van objectieve specifieke gegevens.

De gewesten zijn overeengekomen de rechtstreekse toewijzing van die drie met naam vermelde intercommunales aan een bepaald gewest in de tekst te behouden. Deze intercommunales worden rechtstreeks toegewezen aan een bepaald gewest, afgezien van het feit dat

de toepassing van de in artikel 2, §1, bepaalde aanhechtingscriteria dezelfde toewijzing als resultaat zou hebben.

Met het oog op het bereiken van een evenwichtig akkoord en om discussies omtrent de toewijzing van deze intercommunales uit te sluiten wordt rechtstreeks bepaald welk gewest bevoegd is.

Verder merkt de Raad van State op dat de oorspronkelijke tekst van het samenwerkingsakkoord geen regeling bevatte voor de mogelijkheid dat een evolutie op het vlak van de eindgebruikers van de distributiediensten of van de aandeelhouders leidt tot een ander territoriaal bevoegd gewest.

Een dergelijke regeling acht de Raad van State noodzakelijk, onder meer vanuit het oogpunt van het rechtzekerheidsbeginsel, omdat onduidelijk is vanaf welk tijdstip een dergelijke overgang uitwerking zou krijgen.

Aan deze opmerking werd tegemoetgekomen door de inlassing van een nieuw artikel 6 in het samenwerkingsakkoord. Dit artikel bepaalt dat de overlegcommissie waarvan sprake is in het oude artikel 6, jaarlijks per gewestgrensoverschrijdende intercommunale bepaalt of door toe- of uittreding van aandeelhouders of door verschuivingen inzake de verhoudingen tussen de gewesten op het vlak van de eindgebruikers van de eventuele distributiediensten, al dan niet een ander gewest bevoegd is geworden. Het bepaalt ook de termijn waarbinnen de intercommunale zich moet conformeren aan het recht dat van toepassing is geworden. Deze regeling geldt niet voor de intercommunales Vivaqua, Tecteo en Sibelgas.

Ten slotte stelt de Raad van State dat het samenwerkingsakkoord niet bepaalt wat er gebeurt indien een gewestgrensoverschrijdende intercommunale niet als gewestgrensoverschrijdend kan worden beschouwd doordat de gemeente(n) die deze intercommunale tot een gewestgrensoverschrijdende intercommunale maakte(n), beslis(t)(sen) tot de uittreding. Er wordt weliswaar voorzien in een overgangsperiode gedurende één jaar na de inwerkingtreding van het samenwerkingsakkoord, maar niet voor de periode erna.

Aan dit advies van de Raad van State is niet tegemoetgekomen. Het eventuele verlies van het gewestgrensoverschrijdend karakter van een gewestgrensoverschrijdende intercommunale door uittreding van gemeenten ontslaat deze intercommunale immers niet om zich te conformeren aan het recht van het gewest waartoe de overblijvende gemeenten behoren. Ten aanzien van het Vlaamse Gewest kan bovendien gesteld worden dat eenmaal de overgangsperiode verstreken is de gewestgrensoverschrijdende intercommunales waarop het recht van het Vlaamse Gewest van toepassing is, zich sowieso moeten conformeren aan het Vlaamse decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking. Dit decreet laat enkel uittreding uit een intergemeentelijk samenwerkingsverband met rechtspersoonlijkheid toe, naar aanleiding van de eventuele verlenging van de duur van het intergemeentelijk samenwerkingsverband.

Met betrekking tot artikel 7

Ten aanzien van het oorspronkelijke artikel 7 stelt de Raad van State dat enkel het Vlaamse en het Waalse Gewest van hun kant de wet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales kunnen opheffen. Voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest is deze wet evenwel nog steeds van toepassing. Aan deze opmerking werd tegemoetgekomen door de bepaling aangaande de opheffing van de wet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales te schrappen uit het samenwerkingsakkoord.

Tekstuele aanpassingen

Ten slotte beveelt de Raad van State aan om ter verduidelijking in het oorspronkelijke artikel 3, §2, een tekstaanpassing door te voeren waarbij het woord "uitmaken" vervangen wordt door de woorden "zouden hebben uitgemaakt". En met betrekking tot het oorspronkelijke artikel 6, derde lid, wordt aangeraden om het woord "gevat" te vervangen door het woord "geadieerd". Deze aanpassingen werden doorgevoerd.

4. Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 2

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand,

Geert BOURGEOIS

VOORONTWERP VAN DECREET

Vlaamse Regering

Voorontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 28 november 2013 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de gewestgrensoverschrijdende intercommunales

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand,

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1 Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2 Instemming wordt betuigd met het samenwerkingsakkoord van 28 november 2013 gesloten tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest betreffende de gewestgrensoverschrijdende intercommunales.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand,

Geert BOURGEOIS

ADVIES VAN DE VLAAMSE ADVIESRAAD VOOR BESTUURSZAKEN

vlabest
vlaamse adviesraad voor bestuurszaken

Aan de heer Geert Bourgeois
Vlaams minister van Bestuurszaken,
Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme
en Vlaamse Rand
Arenbergstraat 7
1000 BRUSSEL

vragen naar / e-mail	**telefoonnummer**	**datum**	**kenmerk**
Bram Opsomer bram.opsomer@bz.vlaanderen.be	02 553 40 15	23 december 2013	2013/23

Betreft: Advies samenwerkingsakkoord gewestgrensoverschrijdende intercommunales

Mijnheer de minister,

Op vrijdag 20 december 2013 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan het voorontwerp van decreet houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 28 november 2013 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest betreffende de gewestgrensoverschrijdende intercommunales. Hierover vroeg u het advies van de Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken (VLABEST).

Situering

Het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking (verder: DIS) is niet van toepassing op de samenwerkingsverbanden die de gewestgrenzen overschrijden. Het gaat volgens een recente oplijsting door het Agentschap voor Binnenlands Bestuur om elf intercommunales:

- Brulabo: laboratorium voor scheikunde en bacteriologie
- Gaselwest: distributienetbeheerder
- IBE: financieringsintercommunale
- IBG: financieringsintercommunale
- Intermosane: distributienetbeheerder
- PBE: distributienetbeheerder
- Sibelgas: distributienetbeheerder
- Vivaqua: waterbedrijf
- Inter-Regies: koepelvereniging van zuivere openbare energie en kabeldistributiesector
- TMVW: integraal waterbedrijf
- TECTEO: distributienetbeheerder

Zij vallen onder de wet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales. Dit zorgt voor hiaten in het toezicht en incongruente verschillen tussen samenwerkingsverbanden (rechtsvormen, mogelijke deelnemers, bestaansduur en toe- en uittredingsvoorwaarden).

Sinds de staatshervorming van 1993 bestaat de mogelijkheid om een samenwerkingsakkoord tussen de gewesten op te stellen om deze lacunes in te vullen (artikel 92bis, §2, d van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen). Tot nu zijn de bevoegde ministers echter niet tot een akkoord kunnen komen. Voorliggend samenwerkingsakkoord, dat door de parlementen in het Vlaams, Brussels en Waals gewest moet goedgekeurd worden, wil deze mogelijkheid nu benutten.

Advies

De nota aan de Vlaamse Regering bij het voorontwerp wijst er terecht op dat het bereikte samenwerkingsakkoord een lange voorgeschiedenis kent. Sinds 2001 werden diverse voorstellen uitgewisseld die echter nooit tot een akkoord hebben geleid. Dit zorgt voor niet te verantwoorden verschillen tussen samenwerkingsverbanden die actief zijn binnen hetzelfde gewest. De federale wet is daarenboven niet meer aangepast aan de nieuwe opvattingen over de rol en werking van intercommunales en de uitoefening van het bestuurlijk toezicht is zo complex dat dit de facto niet plaatsvindt, waardoor een democratisch deficit ontstaat. De Raad is dus verheugd dat er eindelijk overeenstemming is gevonden tussen de gewesten over deze lacune. De afspraken die zijn opgenomen in het akkoord zijn bovendien helder en eenduidig (duidelijke één op één relatie tussen intercommunale en gewestelijke toezichthouder). **De Raad steunt** bijgevolg **het voorontwerp van decreet.**

Toch wenst VLABEST ook enkele kanttekeningen te maken:

1. Het akkoord betekent dat intercommunales zich moeten conformeren met de gewestelijke regelgeving die van toepassing wordt. Daarvoor zijn statutenwijzigingen noodzakelijk. Voor de samenwerkingsverbanden die onder Vlaamse regelgeving zullen vallen (zoals Sibelgas en TMVW) heeft dit bijvoorbeeld tot gevolg dat de maatschappelijke doelstellingen duidelijk en beperkend moeten omschreven zijn in de statuten en moeten behoren tot één of meer inhoudelijk samenhangende beleidsdomeinen (zie artikels 10 en 38 van het DIS). De nieuwe statuten zullen bovendien onderhevig zijn aan het toezicht door het Vlaamse Gewest.
   Daardoor **ontstaat een opening om naar aanleiding van het akkoord het debat tussen de betrokken besturen, in samenspraak met de toezichthouder, te voeren over de rol, plaats en werking van onderhavige samenwerkingsverbanden** (en misschien zelfs bij uitbreiding alle samenwerkingsverbanden). In navolging van het advies over schaaloptimalisatie[1] pleit VLABEST voor een begeleid proces van onderuit, met voldoende ondersteuning, coaching en monitoring vanuit de Vlaamse overheid op basis van een objectief afwegingskader. Ter onderbouwing van deze debatten kan bijvoorbeeld worden verwezen naar het onderzoekswerk binnen het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen (SBOV) over de Proeve van Code voor democratisch lokaal bestuur[2].
   Kortom, VLABEST vraagt dat de discussie **op een onderbouwde en gestructureerde manier** wordt gevoerd. VLABEST vraagt zich af of dit haalbaar is binnen de voorziene overgangstermijn

[1] http://www.vlabest.be/advies/schaaloptimalisatie-lokale-besturen
[2] http://www.steunpuntbov.be/ned/onderzoek/SBOVIII_B05_2012_UG.htm

van één jaar. Aan de andere kant kan een duidelijk en strak tijdskader ook zorgen voor voldoende druk op de lokale politiek om niet te talmen met de aanpak van dit cruciaal dossier.

2. De meer fundamentele vraag of het Vlaamse decreet van 6 juli 2001 over de intergemeentelijke samenwerking voldoende uitgerust is om dieperliggende discussies omtrent o.a. (democratische) aansturing, (samenhangende) dienstverleningspakketten, financiering, vergoedingen van Raden van Bestuur/voorzitter/CEO, ... uit te klaren, is daarmee niet beantwoord. Hiervoor kan worden verwezen naar de **aangekondigde grootschalige evaluatie van het DIS**, waar VLABEST met veel interesse naar uitkijkt. Het is voor de Raad alvast cruciaal dat voorliggende regeling de toekomstige aanpassing van het DIS niet bezwaart (het akkoord beperkt zich tot het vaststellen van aanhakings- en overgangsregels). De dieperliggende problematiek van de intergemeentelijke samenwerking moet worden bekeken in een ruimere evaluatie waar geen voorafnames mogen op worden genomen op basis van individuele cases.

3. De Raad is voorstander van het oprichten van een **overlegcommissie**, zoals voorzien in artikel 6 van het samenwerkingsakkoord, zolang deze geen doorzettingsmacht krijgt en dus de uitgewerkte regeling opnieuw complexer zou maken. Het kan uitgroeien tot een intergewestelijk forum van informatie-uitwisseling en debat over intergemeentelijke samenwerking. Het schept vertrouwen tussen gewesten en laat toe om van elkaar te leren.

4. De Raad heeft tot slot enkele meer **juridisch-technische vragen**:
   - Er is geen regeling voorzien die inspeelt op mogelijke evoluties in het 'aandeelhouderschap'. Er is een (theoretische) mogelijkheid dat er een kanteling ontstaat in de verhouding tussen de 'aandeelhouders', waardoor het gewestelijk recht dat van toepassing is, en het gewest dat toezicht daarop uitoefent, wisselt (mits rekening wordt gehouden met de uitzonderingen in art. 2 §1 van het akkoord). De vraag is of er geen scenario moet worden voorzien voor het geval dit gebeurt (timing, procedure, ...).
   - Het lijkt onvoldoende uitgeklaard of de gehanteerde terminologie wel compatibel is met de Vlaamse regelgeving. Zo is er sprake van 'aandeelhouders' (artikel 2) en 'de filialisering en de dochtermaatschappijen' (artikel 7), terwijl dit termen zijn die niet in het DIS voorkomen. De mogelijkheid bestaat dat hierover interpretatieconflicten ontstaan.
   - Ook het taalgebruik zorgt voor verwarring. Bijvoorbeeld: de Raad vermoedt dat het de bedoeling is van artikel 3 §2 dat gewesten die het toezicht niet uitoefenen ook ter informatie de verslagen en besluiten van de gewestgrensoverschrijdende samenwerkingsverbanden ontvangen. Alleen is het bijna onmogelijk om de tekst uit het akkoord te ontcijferen.

Wij hopen, mijnheer de minister, u hiermee van dienst te zijn geweest. Voor bijkomende vragen of toelichting kan u steeds contact opnemen met het secretariaat van VLABEST.

Hoogachtend,

Prof. dr. Herman MATTHIJS
Voorzitter

Bram OPSOMER
Secretaris

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 54.953/VR
van 6 februari 2014

over

een voorontwerp van decreet ‘houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 28 november 2013 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de gewestgrensoverschrijdende intercommunales’

Op 24 december 2013 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand verzocht binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot vijfenveertig dagen,[(*)] een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet 'houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van 28 november 2013 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de gewestgrensoverschrijdende intercommunales'.

Het voorontwerp is door de verenigde kamers onderzocht op 28 januari 2014. De verenigde kamers waren samengesteld uit Pierre LIÉNARDY, kamervoorzitter, voorzitter, Jo BAERT, kamervoorzitter, Jan SMETS, Jacques JAUMOTTE, Jeroen VAN NIEUWENHOVE en Bernard BLERO, staatsraden, Lieven DENYS, Sébastien VANDROOGHENBROECK, Johan PUT en Marianne DONY, assessoren, en Colette GIGOT en Greet VERBERCKMOES, griffiers.

Het verslag is uitgebracht door Roger WIMMER, eerste auditeur, en Brecht STEEN, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 6 februari 2014.

*

[(*)] Deze verlenging vloeit voort uit artikel 84, § 1, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, waarin wordt bepaald dat de termijn van dertig dagen verlengd wordt tot vijfenveertig dagen in het geval waarin het advies gegeven wordt door de verenigde kamers met toepassing van artikel 85*bis*.

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond[1], alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt tot de instemming, wat betreft het Vlaamse Gewest, met het samenwerkingsakkoord van 28 november 2013 tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest 'betreffende de gewestgrensoverschrijdende intercommunales'.[2] Artikel 92*bis*, § 2, d), van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen' bepaalt, sinds de invoeging ervan bij de bijzondere wet van 16 juli 1993 'tot vervollediging van de federale staatsstructuur' dat de gewesten in ieder geval samenwerkingsakkoorden sluiten voor de regeling van de aangelegenheden die betrekking hebben op (onder meer) de verenigingen van gemeenten en van provincies tot nut van het algemeen die de grenzen van een gewest overschrijden.

Bij artikel 2 van het samenwerkingsakkoord worden aanwijzingsregels vastgesteld op grond waarvan bepaald kan worden welk gewest territoriaal bevoegd is voor een welbepaalde gewestgrensoverschrijdende intercommunale, namelijk het gewest waaronder de aandeelhouders vallen die samen het grootste deel van de publiekrechtelijke aandeelhouders vormen. Indien een gewestgrensoverschrijdende intercommunale echter meer eindverbruikers van haar distributiediensten telt in een ander gewest, is dat laatste gewest bevoegd. Voor drie gewestgrensoverschrijdende intercommunales wordt evenwel *nominatim* bepaald welk gewest bevoegd is (artikel 2, § 1, van het samenwerkingsakkoord).

Het gewest dat aldus bevoegd is voor de betrokken gewestgrensoverschrijdende intercommunale, is ook bevoegd voor het bestuurlijk toezicht erop. De beraadslagingen van de intercommunale moeten evenwel ook worden bezorgd aan de bevoegde instanties van de andere gewesten die bij die intercommunale betrokken zijn (artikel 3). Er wordt bepaald welk basisoverlegcomité bevoegd is voor gewestgrensoverschrijdende intercommunales (artikel 4) en welke overheid bevoegd is om onteigeningsmachtigingen te verlenen (artikel 5).

Er wordt een overlegcommissie opgericht, samengesteld uit, voor elk gewest, een vertegenwoordiger van de minister die bevoegd is voor het bestuurlijk toezicht op de intercommunales en een vertegenwoordiger van de gewestelijke administratie. Elke gewestregering kan bij die overlegcommissie problemen aanhangig maken met betrekking tot de uitoefening van het bestuurlijk toezicht door het bevoegde gewest, alsook elke kwestie die verband houdt met de uitvoering van het samenwerkingsakkoord (artikel 6).

---

[1] Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

[2] Op dezelfde dag dat dit advies wordt verleend, geeft de Raad van State ook advies 55.009/VR over een voorontwerp van decreet dat strekt tot de instemming met hetzelfde samenwerkingsakkoord, namens het Waalse Gewest.

De partijen bij het samenwerkingsakkoord verbinden zich ertoe, ieder wat haar betreft, om de overblijvende bepalingen van de wet van 22 december 1986 'betreffende de intercommunales' op te heffen, voor zover die van toepassing zijn op gewestgrensoverschrijdende intercommunales. Tevens verbinden zij zich ertoe om elkaar in te lichten over iedere wijziging van de bepalingen die betrekking hebben op de werkwijze van de intercommunales en op de uitoefening van het bestuurlijk toezicht erop (artikel 7).

Het samenwerkingsakkoord treedt in werking op 1 juli 2014 (artikel 8), maar de gewestgrensoverschrijdende intercommunales krijgen een jaar de tijd om hun statuten aan te passen aan het toepasselijke recht van het bevoegde gewest. Binnen die periode moeten ze de deelnemende gemeenten van andere gewesten de statutaire mogelijkheid bieden om uit de intercommunale te treden (artikel 2, § 2). Wanneer een gewestgrensoverschrijdende intercommunale binnen die periode haar statuten niet zou hebben aangepast, kan de rechtbank van eerste aanleg van de plaats waar de gewestgrensoverschrijdende intercommunale haar zetel heeft, de intercommunale ontbinden op vraag van een vennoot, een belanghebbende derde of de bevoegde minister (artikel 2, § 3).

BEVOEGDHEID

3. Artikel 162, vierde lid, van de Grondwet bepaalt dat de voorwaarden waaronder en de wijze waarop verscheidene provincies, verscheidene bovengemeentelijke besturen of verscheidene gemeenten zich met elkaar kunnen verstaan of zich kunnen verenigen, ter uitvoering van een bijzonderemeerderheidswet, bij decreet of ordonnantie worden geregeld. Op grond van die bepaling, alsook op grond van artikel 39 van de Grondwet, is bij artikel 6, § 1, VIII, eerste lid, 8°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen' aan de gewesten de bevoegdheid toegewezen inzake "de verenigingen van provincies en van gemeenten tot nut van het algemeen, met uitzondering van het door de wet georganiseerde specifiek toezicht inzake brandbestrijding".[3] Die bevoegdheid omvat de bevoegdheid inzake de uitoefening van het bestuurlijk toezicht op deze verenigingen.[4]

Het Vlaamse Gewest is bijgevolg principieel bevoegd voor de aangelegenheden die in het samenwerkingsakkoord aan bod komen.

4.1. Er moet evenwel worden nagegaan of dit ook het geval is voor artikel 4 van het samenwerkingsakkoord, dat bepaalt dat "[h]et personeel van de gewestgrensoverschrijdende intercommunale valt onder de aanbevelingen aangenomen door het Basisoverlegcomité dat bevoegd is voor het gewest waarvan het recht van toepassing is overeenkomstig artikel 2, § 1".

[3] Vanaf 1 juli 2014 omvat deze bevoegdheid "de verenigingen van provincies, van de bovengemeentelijke besturen en van gemeenten tot nut van het algemeen, met uitzondering van het door de wet georganiseerde specifiek toezicht inzake brandbestrijding", door de wijziging die in deze bepaling wordt aangebracht bij artikel 20, 7°, van de bijzondere wet van 6 januari 2014 'met betrekking tot de Zesde Staatshervorming'.

[4] Adv.RvS 25.979/8 van 11 februari 1997 over een ontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 21 oktober 1997 'houdende afschaffing van het goedkeuringstoezicht op de beslissingen van de intercommunale verenigingen inzake de informatisering van hun diensten', *Parl.St.* Vl.Parl. 1996-97, nr. 623/1, 8; J. VELAERS, *De Grondwet en de Raad van State, afdeling Wetgeving*, Antwerpen, Maklu, 1999, 776.

4.2. Overeenkomstig artikel 87, § 5, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 is de federale overheid immers bevoegd om de regels vast te stellen inzake de betrekkingen tussen de verenigingen van gemeenten tot nut van het algemeen en de syndicale organisaties van de personeelsleden die van deze verenigingen afhangen. De federale overheid heeft de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel geregeld in de wet van 19 december 1974 'tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel' en in het koninklijk besluit van 28 september 1984 'tot uitvoering van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel'. Die regeling is ook van toepassing op de verenigingen van gemeenten en provincies en dus ook op de (al dan niet intergewestelijke) intercommunales.[5]

Bij de voornoemde wet zijn een aantal onderhandelingscomités opgericht, zowel op centraal niveau als op plaatselijk niveau, waarin wordt onderhandeld over de grondregelingen inzake de rechtspositie van het overheidspersoneel. Op centraal niveau is er onder meer het Comité voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten (Comité C), dat bevoegd is voor de onderhandelingen over de belangrijkste elementen van de rechtspositie van de personeelsleden van de plaatselijke besturen.[6] De onderhandelingen worden concreet gevoerd in de verscheidene onderafdelingen per gewest die zijn opgericht in de afdeling voor de "gewone" personeelsleden van de plaatselijke besturen (Comité C1).[7] In elk plaatselijk bestuur, dus in elke intercommunale, is een bijzonder comité actief waarin wordt onderhandeld over de "plaatselijke" rechtspositie.[8]

Wat betreft het overleg over de minder belangrijke elementen van de rechtspositie, blijkt uit artikel 12*bis*, eerste lid, 2°, van de wet van 19 december 1974 dat over kwesties die betrekking hebben op personeelsleden die onder meer dan één bijzonder comité ressorteren, het overleg wordt gevoerd in het algemeen comité. Artikel 35 van het koninklijk besluit van 28 september 1984 bepaalt ter uitvoering van artikel 10 van de wet van 19 december 1974 dat er een hoog overlegcomité wordt opgericht in het gebied van elk bijzonder comité voor het geheel van de overheidsdiensten die onder dat comité ressorteren. Dit impliceert dat binnen elk plaatselijk bestuur, dus binnen elke intercommunale, een hoog overlegcomité wordt opgericht.[9] Desgevallend kunnen er ook binnen een intercommunale door de voorzitter van het hoog overlegcomité voor bepaalde groepen van personeelsleden basisoverlegcomités of tussenoverlegcomités worden opgericht.[10]

4.3. In het licht van hetgeen voorafgaat is volstrekt onduidelijk wat precies de strekking is van artikel 4 van het samenwerkingsakkoord. Het valt immers moeilijk in te zien hoe een basisoverlegcomité, dat kan worden ingesteld voor een bepaalde groep van personeelsleden binnen een intercommunale, bevoegd is voor een bepaald gewest.

---

[5] Artikel 1, § 1, 3°, f), van de wet van 19 december 1974; R. JANVIER en P. HUMBLET, *Ambtenarenrecht I. Vakbondsstatuut, Collectieve arbeidsverhoudingen in de publieke sector in rechte en in de feiten*, Brugge, die Keure,1998, 36.

[6] Artikel 3, § 1, eerste lid, 2°, van de wet van 19 december 1974.

[7] Artikel 17, § 2, van het koninklijk besluit van 28 september 1984. Zie ook R. JANVIER en P. HUMBLET, *o.c.*, 80-81.

[8] Artikel 20, § 1, 4°, van het koninklijk besluit van 28 september 1984. Zie ook R. JANVIER en P. HUMBLET, *o.c.*, 76.

[9] R. JANVIER en P. HUMBLET, *o.c.*, 87.

[10] Artikel 35 van het koninklijk besluit van 28 september 1984.

De gemachtigde die werd aangewezen door de adviesaanvrager van het Vlaamse Gewest, verstrekte daarover de volgende verklaring, waarvan de Raad van State aanneemt dat ze kan gelden als een stellingname die ook voor de adviesaanvragen van de twee andere gewesten in aanmerking genomen mag worden:

> "Op basis van artikel 69 van het decreet op de intergemeentelijke samenwerking van 6 juli 2001, dat ingevolge van de toepassing van het samenwerkingsakkoord tussen de gewesten betreffende de gewestgrensoverschrijdende intercommunales van toepassing zal zijn op de intercommunales die onder Vlaams recht zullen ressorteren, moeten de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden hun personeelsstatuten vaststellen in overeenstemming met de beginselen voor behoorlijk bestuur. Daarbij moeten ze rekening houden met de sectorale akkoorden zoals die tot stand komen in het Comité C.
>
> Krachtens de wetgeving op het syndicaal statuut ressorteren de lokale besturen onder de bevoegdheid van Comité C1, waarbinnen de sectorale akkoorden voor het personeel van de lokale besturen en de provincies tot stand komen. Een intergemeentelijke samenwerkingsverband heeft immers de kenmerken van een verlengd lokaal bestuur.
>
> Het KB van 28 september 1984 tot uitvoering van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel bepaalt in artikel 20, §1, 11, dat een bijzonder comité opgericht wordt in elke projectvereniging, dienstverlenende vereniging of opdrachthoudende vereniging voor het personeel ervan, bij de voorzitter van de raad van bestuur van de respectieve verenigingen, die tevens voorzitter is van het bijzonder comité. Ik ga ervan uit dat in artikel 4 van het samenwerkingsakkoord dit bijzonder comité wordt bedoeld.
>
> Basisoverlegcomités vindt men enkel terug bij grote organisaties of ministeries (met verschillende afdelingen). Het overleg in de sector van de lokale en provinciale besturen wordt gevoerd in de context van het zogenaamde HOC/BOC-overleg. (Hoger en bijzonder overlegcomité). Er is geen basisoverlegcomité dat bevoegd is voor het Vlaamse Gewest.
>
> Het gaat hier volgens mij wel degelijk over de toepassing van de wet van 19 december 1974. Alleen is er een tegenstrijdigheid in de omschrijving 'Basisoverlegcomité dat bevoegd is voor het gewest'. De omschrijving 'het bijzonder comité dat bevoegd is voor de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waarvoor het gewest waarvan het recht van toepassing bevoegd is' zou beter zijn."

Deze verklaring van de gemachtigde is niet van aard om de strekking van de genoemde bepaling te verduidelijken. Artikel 4 van het samenwerkingsakkoord lijkt slechts zin te hebben wanneer het de bedoeling zou zijn om te verduidelijken onder welke "gewestelijke" onderafdeling van het Comité C1 de betrokken intercommunale ressorteert voor het overleg over kwesties die de personeelsleden van de intercommunale overstijgen. Het bepalen van het ressort van een algemeen onderhandelingscomité als dusdanig moet tot de bevoegdheid van de federale overheid worden gerekend. De beoogde bepaling is bijgevolg strijdig met de bevoegdheidverdelende regels en moet dan ook worden weggelaten.

ONDERZOEK VAN DE TEKST VAN HET SAMENWERKINGSAKKOORD

Artikel 2

5.1. In artikel 2, § 1, van het samenwerkingsakkoord wordt een algemene regeling voor de aanwijzing van het territoriaal bevoegde gewest voor gewestgrensoverschrijdende intercommunales (eerste en tweede lid) gecombineerd met een specifieke aanwijzing van drie met naam genoemde gewestgrensoverschrijdende intercommunales, namelijk Sibelgas, Vivaqua en Tecteo, waarvoor respectievelijk het Vlaamse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en het Waalse Gewest bevoegd worden verklaard (derde lid).

De gemachtigde die werd aangewezen door de adviesaanvrager van het Vlaamse Gewest, verstrekte daarover de volgende verklaring.

> "Het gaat hier over 3 intercommunales die distributiediensten aanbieden. In principe zouden deze aangehecht worden bij het gewest dat de meeste eindgebruikers telt (volgens art. 2, § 1). Tijdens de onderhandelingen was er sprake van dat de hoofdzetel bepalend zou zijn of nog de lengte van de leidingen die zich op het grondgebied van een bepaald gewest bevinden. Met betrekking tot de voorgestelde criteria waren er twistpunten ten aanzien van (ik vermoed) twee van deze intercommunales. Voor wat Tecteo betreft, was er vermoedelijk minder discussie."

5.2. Zoals kan worden opgemaakt uit de verklaring van de gemachtigde, berust de uitwerking van de aanwijzingsregeling bedoeld in artikel 2, § 1, van het samenwerkingsakkoord op een beleidskeuze, waarbij een algemene aanwijzingsregeling wordt gecombineerd met een specifieke aanwijzing voor drie met name genoemde gewestgrensoverschrijdende intercommunales.

Een dergelijke combinatie van twee zeer verschillende methoden van aanwijzing veronderstelt dat de auteurs van het samenwerkingsakkoord objectieve specifieke gegevens kunnen aanvoeren die verantwoorden waarom die drie intercommunales, in het licht van het grondwettelijk gelijkheidsbeginsel, anders moeten worden behandeld dan de overige gewestgrensoverschrijdende intercommunales. Indien daarenboven door toekomstige evoluties de toepassing van de algemene regeling bedoeld in artikel 2, § 1, eerste en tweede lid, van het samenwerkingsakkoord, voor één of meer van de drie betrokken intercommunales tot een heel ander resultaat zou leiden, namelijk doordat een aanzienlijk groter deel van de eindgebruikers van de distributiediensten of van de aandeelhouders, naargelang het geval, tot een ander gewest behoren dan het gewest dat thans in artikel 2, § 1, derde lid, *nominatim* wordt aangewezen, zal de aanwijzing van het bevoegde gewest alsnog moeten worden aangepast door middel van een wijziging van het samenwerkingsakkoord, tenzij wanneer pertinente criteria zouden worden aangevoerd die kunnen verantwoorden dat de bestaande aanwijzing kan worden gehandhaafd.

5.3. Wat betreft de in artikel 2, § 1, eerste en tweede lid, uitgewerkte algemene regeling moet worden opgemerkt dat het samenwerkingsakkoord geen regeling bevat voor de mogelijkheid dat een evolutie op het vlak van de eindverbruikers van de distributiediensten of van de aandeelhouders leidt tot een ander territoriaal bevoegd gewest. Een dergelijke regeling is noodzakelijk, onder meer vanuit het oogpunt van het rechtszekerheidsbeginsel, omdat onduidelijk is vanaf welk tijdstip een dergelijke overgang uitwerking zou krijgen. Die overgang heeft

nochtans concrete gevolgen, zoals bijvoorbeeld voor de overheid die bevoegd is om het bestuurlijk toezicht uit te oefenen.

Het samenwerkingsakkoord moet dan ook worden aangevuld met een regeling waarin wordt bepaald hoe en met welke periodiciteit de evolutie van de eindverbruikers van de distributiediensten of van de aandeelhouders wordt vastgesteld, wie daarover een beslissing neemt, en op welke wijze en vanaf welk tijdstip het nieuw bevoegde gewest in de plaats treedt van het vorige bevoegde gewest.

In een dergelijke regeling kan een rol weggelegd zijn voor de Commissie bedoeld in artikel 6 van het samenwerkingsakkoord. Het staat evenwel aan de auteurs van het akkoord om zich daarover te beraden en het samenwerkingsakkoord aan te vullen met een regeling ter zake.

5.4. Ten slotte wordt niet bepaald wat er gebeurt indien een gewestgrensoverschrijdende intercommunale niet langer als gewestgrensoverschrijdend kan worden beschouwd doordat de gemeente(n) die deze intercommunale tot een gewestgrensoverschrijdende intercommunale maakte(n), beslis(t)(sen) tot de uittreding. Er wordt weliswaar voorzien in een uittredingsregeling in een overgangsperiode gedurende één jaar na de inwerkingtreding van het samenwerkingsakkoord (zie artikel 2, § 2, van het samenwerkingsakkoord), maar niet voor de periode erna. Ook op dit punt moet het samenwerkingsakkoord worden aangevuld.

Artikel 3

6. In de Nederlandse tekst van artikel 3, § 2, van het samenwerkingsakkoord moet worden geschreven: “De beraadslagingen van de gewestgrensoverschrijdende intercommunales die het voorwerp *zouden hebben uitgemaakt* van een toezicht in een van de betrokken gewesten (…)”, teneinde beter aan te sluiten op de Franse tekst, die de werkelijke draagwijdte van de betrokken bepaling het best weergeeft.

Artikel 6

7. In de Nederlandse tekst van artikel 6, derde lid, van het samenwerkingsakkoord schrijve men “Zij kan worden geadieerd door een regering (…)” in plaats van “Zij kan worden gevat door een regering (…)”.

Artikel 7

8. Overeenkomstig artikel 7, eerste lid, van het samenwerkingsakkoord verbinden de contracterende partijen zich ertoe, ieder wat haar betreft, om de overblijvende bepalingen van de wet van 22 december 1986 op te heffen, voor zover ze van toepassing zijn op de gewestgrensoverschrijdende intercommunales.

De wet van 22 december 1986 is tot op heden effectief van toepassing op de gewestgrensoverschrijdende intercommunales, gelet op artikel 94, § 2, van de bijzondere wet van

8 augustus 1980, dat bepaalt dat voor iedere aangelegenheid bedoeld in artikel 92*bis*, §§ 2, 3 en 4, de "procedures, regelingen en feitelijke toestanden die bestaan op 1 januari 1989 (…) van kracht [blijven] totdat een samenwerkingsakkoord voor die aangelegenheid is gesloten". Dat betekent echter nog niet dat die wet zonder meer kan worden opgeheven wat betreft de gewestgrensoverschrijdende intercommunales. Voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest is deze wet nog steeds van toepassing, zodat de opheffing ervan wat betreft de gewestgrensoverschrijdende intercommunales waarvoor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest territoriaal bevoegd wordt geacht, tot een lacune zou leiden.

Het Vlaamse en het Waalse Gewest zouden van hun kant weliswaar de wet van 22 december 1986 kunnen opheffen in zoverre die toepasselijk is op de gewestgrensoverschrijdende intercommunales die tot hun territoriale bevoegdheid kunnen worden gerekend. Er kan immers worden aangenomen dat de (bijna volledige) opheffing van de wet van 22 december 1986 naar aanleiding van de invoering van eigen decretale regelingen door die twee gewesten[11] niet tot gevolg heeft dat die wet is opgeheven wat betreft de gewestgrensoverschrijdende intercommunales die pas sinds het sluiten van het huidige samenwerkingsakkoord tot hun territoriale bevoegdheid kunnen worden gerekend.

Het zou alleszins de rechtszekerheid ten goede komen indien in het samenwerkingsakkoord zou worden bepaald dat de contracterende partijen zich ertoe verbinden om in hun regelgeving met betrekking tot intercommunales een bepaling op te nemen die als gevolg zal hebben dat die regelgeving ook van toepassing is op gewestgrensoverschrijdende intercommunales waarvoor het betrokken gewest territoriaal bevoegd is overeenkomstig het huidige samenwerkingsakkoord.

DE GRIFFIER	DE VOORZITTER
Greet VERBERCKMOES	Pierre LIÉNARDY

[11] Wat betreft het Vlaamse Gewest: zie artikel 81, a, van het decreet van 6 juli 2001 'houdende de intergemeentelijke samenwerking'. Wat betreft het Waalse Gewest: zie artikel 35 van het decreet van 5 december 1996 'relatif aux intercommunales wallonnes' en artikel 2, 7°, van het besluit van de Waalse Regering van 22 april 2004 'portant codification de la législation relative aux pouvoirs locaux'. De regeling is thans vervat in de 'Code de la démocratie locale et de la décentralisation'.

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand,

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Instemming wordt betuigd met het samenwerkingsakkoord van 13 februari 2014 gesloten tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest betreffende de gewestgrensoverschrijdende intercommunales.

Brussel, 14 februari 2014.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand,

Geert BOURGEOIS

BIJLAGE:

Samenwerkingsakkoord

Ontwerp van Samenwerkingsakkoord tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betreffende de gewestgrensoverschrijdende intercommunales

Gelet op artikel 162 van de Grondwet;

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, inzonderheid op artikel 92*bis*, §2, d);

Gelet op het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking;

Gelet op het decreet van het Waalse Gewest van 27 mei 2004 houdende bekrachtiging van het besluit van de Waalse Regering van 22 april 2004 waarbij de regering gemachtigd wordt om de wetgeving over de plaatselijke besturen te codificeren (Waals Wetboek van de plaatselijke democratie en decentralisatie);

Gelet op de ordonnantie van 19 juli 2001 houdende regeling van het administratief toezicht op de intercommunales van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;

Gelet op de wet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales;

Overwegend dat het wenselijk is dat de volledige doeltreffendheid van het recht op vrijheid van vereniging aan de gemeenten gegarandeerd wordt;

Overwegende dat de drie gewesten, in uitvoering van bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, verplicht zijn om een akkoord af te sluiten voor de regeling van aangelegenheden die betrekking hebben op het administratief toezicht op de intercommunales waarvan het ambtsgebied de grenzen van een enkel gewest van het Koninkrijk overschrijdt;

Het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de Vlaamse Regering, in de persoon van zijn Minister-president en Minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand;

Het Waalse Gewest, vertegenwoordigd door de Waalse Regering, in de persoon van zijn Minister-president en Minister van de Plaatselijke Besturen en de Stad;

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vertegenwoordigd door de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, in de persoon van zijn Minister-President, die bevoegd is voor de lokale besturen;

hierna de "Contracterende Partijen" genoemd;

Zijn overeengekomen wat volgt:

Artikel 1. Definities

Voor de toepassing van dit akkoord, wordt verstaan onder:

1° gewestgrensoverschrijdende intercommunale: een vereniging opgericht door verscheidene gemeenten met welbepaalde oogmerken van gemeentelijk belang waarbij gemeenten uit meer dan één Gewest zijn aangesloten.

2° toepasselijk recht: het geheel van regelgeving vastgelegd door een gewest wat betreft:
- de organisatie en werking van de intercommunales;
- het bestuurlijk toezicht op de intercommunales

3° zetel van de gewestgrensoverschrijdende intercommunale: plaats van haar voornaamste vestiging, in de zin van artikel 110 van de Wet houdende het Wetboek van internationaal privaatrecht, gelegen op het grondgebied van een gewest dat dit akkoord ondertekent;

Art. 2. Aanhechtingscriterium van de gewestgrensoverschrijdende intercommunales

§1. Het op de gewestgrensoverschrijdende intercommunales toepasselijk recht is het recht van het gewest waaronder de aandeelhouders vallen die samen het grootste deel van de publiekrechtelijke aandeelhouders vormen.

Niettemin, in afwijking van het vorige lid, indien een gewestgrensoverschrijdende intercommunale meer eindverbruikers van haar distributiediensten telt in een ander gewest dan dat bedoeld in het vorige lid, is het recht van dat gewest van toepassing.

Niettegenstaande wat voorafgaat en in ieder geval:

- oefent het Vlaamse Gewest het toezicht uit over de intercommunale die momenteel Sibelgas (ondernemingsnummer BE 0229.921.078) heet en dit ongeacht de eventuele toekomstige benaming ervan;
- oefent het Brusselse Gewest het toezicht uit over de intercommunale die momenteel Vivaqua (ondernemingsnummer BE 0202.962.701) heet en dit ongeacht de eventuele toekomstige benaming ervan;
- oefent het Waalse Gewest het toezicht uit over de intercommunale die momenteel Tecteo (ondernemingsnummer BE 0204.245.277) heet en dit ongeacht de eventuele toekomstige benaming ervan.

§2. Een gewestgrensoverschrijdende intercommunale die al bestaat op de datum van inwerkingtreding van dit samenwerkingsakkoord moet uiterlijk 1 jaar na de inwerkingtreding van dit samenwerkingsakkoord :
1° voldoen aan de interne regels inzake organisatie en werking van de intercommunales van het gewest waarvan het recht van toepassing is overeenkomstig §1.
2°"een deelnemende gemeente van een andere gewest dan dat waarvan het recht van toepassing is overeenkomstig paragraaf 1, de statutaire mogelijkheid te bieden om uit de intercommunale te treden. Deze mogelijkheid vervalt na een jaar tenzij het toepasselijke recht ruimere mogelijkheden biedt.

§3. De rechtbank van eerste aanleg van de plaats waar de gewestgrensoverschrijdende intercommunale haar zetel heeft, kan op vraag van ofwel een vennoot, ofwel een belanghebbende derde, ofwel de bevoegde Minister, de ontbinding uitspreken van de gewestgrensoverschrijdende intercommunale die haar statuten niet zou gewijzigd hebben binnen de termijn voorzien in de vorige paragraaf.

Art. 3. Uitoefening van het bestuurlijk toezicht

§1. De bevoegdheid voor het bestuurlijk toezicht op een gewestgrensoverschrijdende intercommunale, wordt uitgeoefend door het gewest waarvan het recht van toepassing is overeenkomstig artikel 2, §1.

§ 2. De beraadslagingen van de gewestgrensoverschrijdende intercommunales die het voorwerp zouden hebben uitgemaakt van een toezicht in een van de betrokken gewesten maar waarvan het recht niet van toepassing is overeenkomstig artikel 2, §1 worden ter informatie bezorgd door de gewestgrensoverschrijdende intercommunale aan de toezichthoudende overheid en aan de regering(en) of de door de regering(en) aangewezen toezichthoudende overheid, van het (de) betrokken gewest(en).

Art. 4. Onteigeningen

Onteigeningsmachtigingen worden verleend door het gewest waar het te onteigenen goed gelegen is. Een onteigeningsmachtiging kan slechts geweigerd worden indien de overlegcommissie, vermeld in artikel 6, daarover geraadpleegd werd.

Art. 5. Overlegcommissie

Om de permanente samenwerking tussen de gewestelijke overheden te versterken, wordt een Commissie opgericht, die samengesteld is uit een vertegenwoordiger van elke gewestelijke minister die bevoegd is voor de uitoefening van het toezicht op de intercommunales en uit een vertegenwoordiger van elke regionale administratie.

Zij keurt haar huishoudelijk reglement goed.

Zij kan worden geadieerd door een regering in geval van een probleem met betrekking tot de uitoefening van toezicht door het gewest waarvan het recht van toepassing is overeenkomstig artikel 2, §1 of met betrekking tot elke kwestie die verband houdt met de uitvoering van onderhavig akkoord.

De Commissie wordt belast met het opstellen van een jaarlijks activiteitenverslag aan de regeringen.

Art. 6. Periodieke opvolging

Onverminderd artikel 2, §1, lid 3, bepaalt de overlegcommissie jaarlijks, met eenparigheid en op grond van rechtvaardigingsstukken die zij definieert, het recht dat in uitvoering van artikel 2, §1, lid 1 en 2 van toepassing is op elk van de gewestgrensoverschrijdende intercommunales.
Wanneer de overlegcommissie een wijziging vaststelt van het toepasselijk recht op een gewestgrensoverschrijdende intercommunale, deelt het dat mee aan de intercommunale samen met de termijn waarbinnen de intercommunale zich moet conformeren aan het nieuwe recht dat van toepassing is en met de regels van toezicht van het gewest waarvan het recht van toepassing is.

Art. 7. Varia

Iedere contracterende partij verbindt zich ertoe de andere contracterende partijen in te lichten over iedere wijziging van de bepalingen die betrekking hebben op de werking van de intercommunales en op de uitoefening van het toezicht op deze intercommunales.

Deze informatie betreft de beperkingen op de filialisering en de dochtermaatschappijen van de intercommunales.

Art. 8. Inwerkingtreding

Dit samenwerkingsakkoord treedt in werking op 1 juli 2014.

Opgemaakt te Brussel, op 13 FEV. 2014, in evenveel exemplaren als er Contracterende Partijen zijn.

Handtekeningen

Kris PEETERS

Minister-president van de Vlaamse Regering

Rudi VERVOORT

Minister-President van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Rudy DEMOTTE

Minister-President van het Waalse Gewest

Geert BOURGEOIS

Minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Paul FURLAN

Waalse Minister van de Plaatselijke Besturen en de Stad